

LISÄTIETOA:

EU:n makroaluestrategiat

http://ec.europa.eu/regional_policy/fi/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

EU:n Itämeri-strategia:
www.balticsea-region.eu/

Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskeva EU:n strategia:
www.adriatic-ionian.eu/

EU:n Tonava-strategia:
www.danube-region.eu/

Alppien aluetta koskeva EU:n strategia:
www.alpine-region.eu/

@RegioInterreg, @EU_Regional

Julkaisutoimisto

Onko sinulla kysyttävää Euroopan unionista?

Europe Direct voi auttaa:

00 800 6 7 8 9 10 11,

<http://europedirect.europa.eu>

Julkaisusta löytyy interaktiivinen versio verkkosisältölinkkeineen PDF- ja HTML-muodossa osoitteesta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/fi/information/publications/

© Euroopan unioni, 2017

Kansikuva: © Creative Commons – Pixabay

Käyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Euroopan komission asiakirjojen käyttöehdoista säädetään päätöksessä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Euroopan unionin tekijänoikeuden piiriin kuulumattomien kuvien tai muun materiaalin käyttöön tai jäljentämiseen on pyydetty lupa suoraan tekijänoikeuden haltijoilta.

PDF

ISBN 978-92-79-76621-3

doi:10.2776/777062

KN-07-17-103-FI-N

Euroopan
komissio

MIKÄ ON EU:N MAKROALUE- STRATEGIA?

Euroopan unionin (EU) makroaluestrategia auttaa samalla alueella sijaitsevia maita käsittelemään ongelmia ja etsimään niihin ratkaisuja yhdessä sekä hyödyntämään paremmin yhteistä potentiaaliaan (mm. ympäristön pilaantuminen, kulkukelpoisuus, maailmanlaajuinen kilpailu). Alueen maat hyötyvät vahvemmasta yhteistyöstä, jonka tavoitteena on kehittää tehokkaampia yhteisiä politiikkoja. EU:n makroaluestrategioita tuetaan EU-rahastoista, kuten Euroopan rakenne- ja investointirahastoista.

Mukana olevat kumppanit (mm. EU-maat, alueet, kunnat, kansalaisjärjestöt) voivat parantaa makroaluestrategioiden onnistumismahdollisuuksia noudattamalla toimissaan muutamia avainperiaatteita: kumppanuussopimukset ja sopiva yhteistyöjärjestelmä, toiminnan hyvä koordinoitu olennaisten politiikkojen ja niiden rahoituslähteiden osalta sekä hyvä yhteistyöhenki makroalueen eri maiden ja alojen sisällä ja välillä.

KENEN ALOITTEESTA STRATEGIA SYNTYY?

EU:n makroaluestrategiat ovat samalla maantieteellisellä alueella sijaitsevien EU-maiden (ja joissain tapauksissa EU:n ulkopuolisten maiden) pyynnöstä Eurooppa-neuvoston kautta käynnistettyjä strategioita. Euroopan komissio laatii ja hyväksyy strategiat Eurooppa-neuvoston pyynnöstä.

Strategiat ovat siten puhtaasti hallitusten välisiä aloitteita, ja niiden täytäntöönpano riippuu voimakkaasti osallistujamaiden sitoutumisesta ja tahdosta. Prosessi on yhtä tärkeä kuin saavutetut tulokset. Omistajuuden varmistamiseksi sen on oltava osallistava ja alhaalta ylöspäin kulkeva.

TÄRKEIMMÄT OMINAISUUDET

Strategioiden myötä ei synny uusia EU-varoja, lainsäädäntöä tai muodollisia rakenteita, vaan strategiat perustuvat koordinointiin ja synergioihin. Tämä tarkoittaa kaikkien olemassa olevien rahoituslähteiden (EU, kansallinen, alueellinen, yksityinen) optimaalista käyttöä, lainsäädännön parempaa täytäntöönpanoa sekä olemassa olevien elinten parempaa käyttöä kaikilla tasoilla.

EU:n makroaluestrategioiden tarkoituksena on käsitellä tietyn maantieteellisen alueen haasteita ja mahdollisuuksia, jotka ovat liian paikallisia kiinnostaakseen koko EU:ta mutta liian laajoja, jotta niitä voitaisiin käsitellä tehokkaasti kansallisella tasolla. Toisin sanoen ne toimivat siltana EU:n ja paikallisten poliittisten päättäjien välillä.

Strategioiden tavoitteet ovat strategisia, pitkälle suuntautuvia ja osallistujamaiden kesken yhteisesti sovittuja. Ne vaihtelevat eri makroalueiden tarpeiden mukaan. Painoa on annettava strategisille kysymyksille, jotka tuovat lisäarvoa horisontaalisiin EU-politiikkoihin.

Jokaisessa strategiassa on mukana laaja joukko toimijoita eri tasoilta (kansainväliseltä, kansalliselta, alueelliselta ja paikalliselta) ja eri aloilta (julkinen, yksityinen, kansalaisyhteiskunta). Se tarjoaa siten foorumin monenväliseen, monialaiseen ja monitasoiseen hallintoon.

Tähän mennessä on hyväksytty neljä makroaluestrategiaa. Jokaiseen kuuluu vaihtuva toimintasuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti esiin tulevien uusien tarpeiden ja muuttuvien tilanteiden mukaan.

- EU:n Itämeri-strategia (2009)
- EU:n Tonava-strategia (2010)
- Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskeva EU:n strategia (2014) ja
- Alppien aluetta koskeva EU:n strategia (2015).

Strategioissa on mukana 19 EU-maata ja kahdeksan EU:n ulkopuolista maata, joissa asuu yhteensä 340 miljoonaa asukasta¹:

- **19 EU-MAATA:** Bulgaria, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Latvia, Liettua, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari ja Viro.
- **KAHDEKSAN EU:N ULKOPUOLISTA MAATA:** Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Liechtenstein, Moldova, Montenegro, Serbia, Sveitsi ja Ukraina.

Jotkin EU-maat, kuten Saksa ja Slovenia, ovat mukana kolmessa strategiassa, kun taas Kroatia, Italia ja Itävalta osallistuvat kahteen strategiaan. Kolme EU:n ulkopuolisista maista – Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro ja Serbia – on mukana kahdessa EU:n makroaluestrategiassa.

STRATEGIAN TÄRKEIMMÄT TOIMIJAT

Jokaisessa makroaluestrategiassa on mukana laaja joukko erilaisia toimijoita. Hallintojärjestelyt vaihtelevat hieman alueellisten ominaispiirteiden mukaan, mutta strategioissa on kuitenkin yhteisiä tärkeimpiä täytäntöönpanijoita.

EU-taso

Euroopan komissiolla on johtava rooli strategian tärkeimpien vaiheiden strategisessa koordinoinnissa. Lisäksi EU:n makroaluestrategioiden korkean tason työryhmä, jossa on edustajia kaikista 28 EU-maasta ja strategioissa mukana olevista EU:n ulkopuolisista maista, kokoontuu pohtimaan kaikkien makroaluestrategioiden yleistä lähestymistapaa.

Kansallinen/alueellinen taso

Jokaisen osallistujamaan kansalliset koordinaattorit vastaavat strategian yleisestä koordinoinnista ja tukevat sen täytäntöönpanoa omissa maassaan.

Temaattisen alueen taso

Temaattisia alueita johtavat temaattisten alueiden (politiikan alojen, painopistealueiden, horisontaalisten toimien ja pilarien) koordinaattorit, jotka edistävät makroalueellisia etuja. Heitä tukevat muiden oman alueen temaattisten alueiden koordinaattorit, jotka jakautuvat ohjausryhmiin. Heidän pääasiallisena tehtävänä on edistää yhteisten hankkeiden kehittämistä strategian tavoitteiden saavuttamiseksi. Hankkeiden tulosten ja onnistumisen pohjalta he pyrkivät vaikuttamaan politiikkojen sisältöön ja täytäntöönpanoon kyseisissä maissa ja kyseisellä alueella. Tavoitteena on parantaa makroalueen yleistä asemaa pitkällä aikavälillä.

STRATEGIAT YLITTÄVÄ YHTEISTYÖ

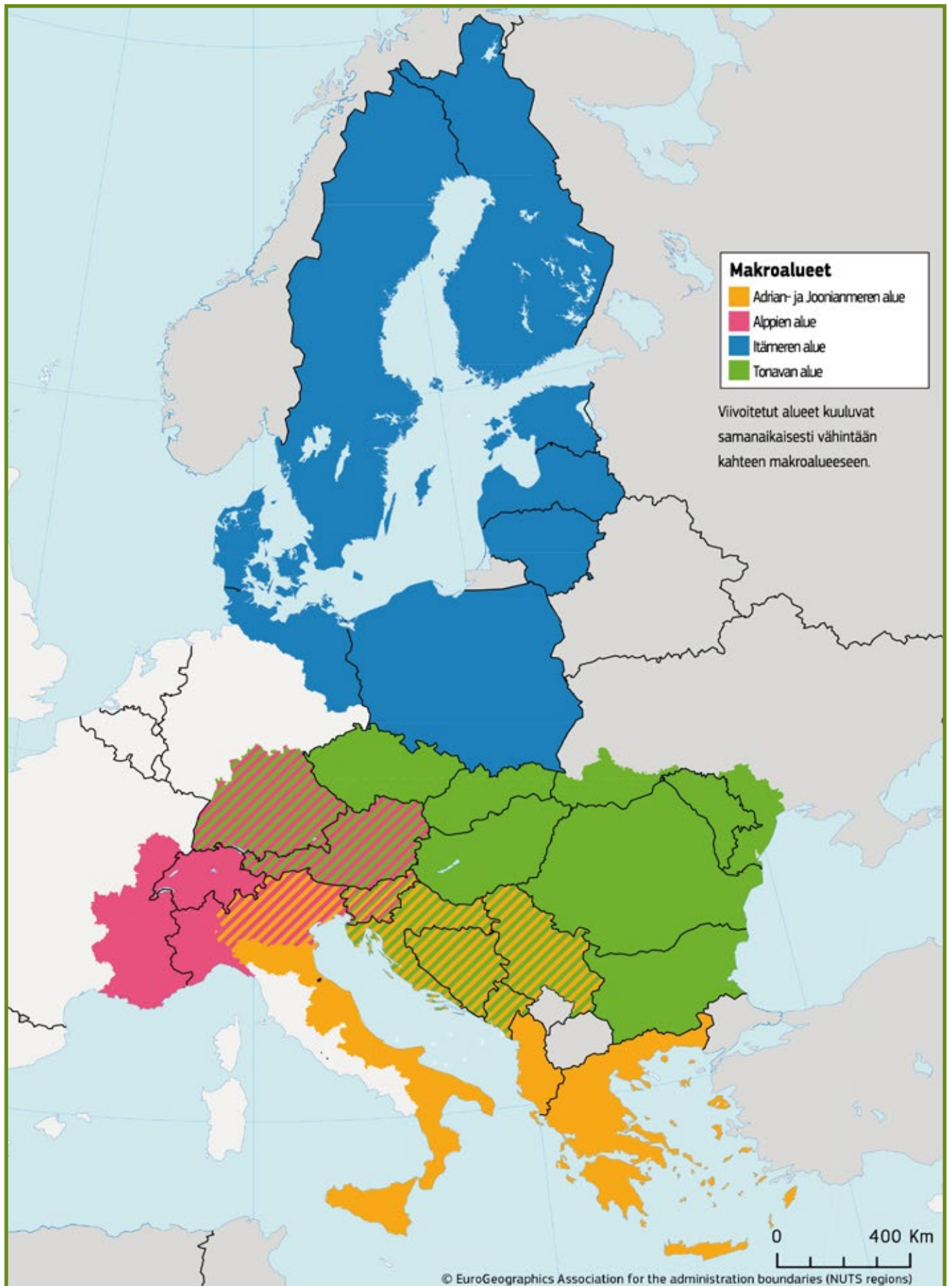
Yhteistyö ja koordinointi eri makroaluestrategioiden välillä on ensisijaisen tärkeää, jotta yhteiset edut ja vaikutus voidaan maksimoida. Yhteistyön merkitys korostuu entisestään useamman strategian piiriin kuuluvilla maantieteellisillä alueilla. Strategiat ylittävää yhteistyötä voidaan tehdä monella tavalla, kuten esimerkiksi toteuttamalla yhteisiä hankkeita sekä jakamalla parhaita käytänteitä ja kokemuksia.

Tässä muutamia esimerkkejä:

- Sloveniassa (Portorož) syyskuussa 2017 järjestetty EU:n makroaluestrategioiden viikko, jossa vaihdettiin kokemuksia tiedotustoimien parantamiseksi.
- DanuBalt-hanke, jonka tavoitteena on kaventaa terveysalan innovoinnin ja tutkimuksen kuilua Tonavan ja Itämeren alueilla ja jota toteuttavat kahden makroalueen sidosryhmät.
- Alueellisen yhteistyöneuvoston ja YK:n ympäristöohjelman Sarajevossa huhtikuussa 2016 isännöimä seminaari tarjosi Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevan EU:n strategian (EUSAIR) ja EU:n Tonava-strategian (EUSDR) tärkeimmille virkamiehille mahdollisuuden vertailla ympäristöhaasteisiin liittyviä painopisteitä Länsi-Balkanin alueella.
- EUSDR- ja EUSAIR-strategioiden maantieteellisen päällekkäisyyden (Slovenia, Kroatia, Serbia, Montenegro sekä Bosnia ja Hertsegovina) vuoksi on järjestetty yhteisiä temaattisia tapaamisia esimerkiksi liikenteen, energian ja ympäristön aloilla. Vastaavia tapaamisia on järjestetty myös EUSDR- ja EUSALP-strategioiden tärkeimpien toimijoiden välillä energia-alalla.

Makroaluestrategioiden tuottama lisäarvo näkyy monialaisessa lähestymistavassa, kansainvälisessä ulottuvuudessa (mukana myös EU:n ulkopuolisia maita) sekä paremmassa monitasoisessa hallinnossa. Strategioiden vakiintuminen vie kuitenkin oman aikansa, ja ne tuottavat hedelmää vasta ajan myötä.

1) Lähde: Eurostat, World Bank, NSI Ukraine

Makroalueet

- Adrian- ja Joonianmeren alue
- Alppien alue
- Itämeren alue
- Tonavan alue

Viivoitetut alueet kuuluvat samanaikaisesti vähintään kahteen makroalueeseen.